

Gothenburg European Office

Årsberättelse 2015

Gothenburg European Office (GEO) i Bryssel har som huvuduppgift att representera Göteborgs stad och Göteborgssamhällets aktörer gentemot EU:s institutioner och andra aktörer i Bryssel. GEO:s arbete utgår från tre verksamhetsområden:

- EU-relaterad omvärlds- och intressebevakning (lobbying)
- Stöd för utveckling av strategiska EU-finansierade projekt
- Profilerings av Göteborgs aktörer i Bryssel gentemot EU:s institutioner och andra aktörer i Bryssel

Omvärlds- och intressebevakning

Kommunstyrelsen har tagit ett inriktningsbeslut för stadens internationella omvärldsbevakning för perioden 2015-2018. Arbetet ska ske utifrån tre övergripande bevakningsområden: miljö, klimat och energi; sociala frågor och folkhälsa; samt transport och infrastruktur. Utifrån inriktningsbeslutet har Stadsledningskontorets internationella avdelning tillsammans med GEO, berörda förvaltningar och bolag gjort en övergripande bedömning av vilka politiska processer inom EU som var viktiga för Göteborgs stad att följa under 2015. Bedömningen gjordes utifrån pågående processer och EU-kommissionens arbetsprogram för 2015.. Handlingsplanen för Internationell omvärlds- och intressebevakning 2015 antogs av GEO:s styrelse och Kommunstyrelsen arbetsutskott. Ett antal faktablad om de olika prioriterade EU-frågorna har under årets gång tagits fram och uppdaterats löpande med information om de pågående processerna. GEO har även under 2015 lanserat ett infoblad som publiceras fyra gånger om året. Infobladet fokuserar vid varje nummer på ett tematiskt område och ger information om vad som pågår i Bryssel. Under 2015 har infobladen berört områdena: energi och klimat, smart cities och den urbana agendan, transport och rörlighet i städer, samt sociala frågor. Mer löpande kan man följa GEOs arbete på stadens hemsida och på GEO:s facebook-sida.

Syftet med omvärlds- och intressebevakningen är att stödja beslutsprocesser och möjliggöra påverkan av olika policyfrågor som intressanta för staden. Det viktigt att staden i ett tidigt skede tar in information och arbetar med att påverka utformningen av olika lagstiftnings- och policyprocesser, samt finansieringsmöjligheter till utvecklingsprojekt. Det är väsentligt att omvärldsbevakningsarbetet sker kontinuerligt och långsiktigt i samarbete mellan stadens olika enheter samt externa parter.

Två exempel på påverkansarbete genomfört under 2015:

1) CO2-beskattning på biogas

Biogas är ett viktigt biobränsle i Sverige. Dess marknadsandel är cirka en procent av den totala vägtrafiksektorn och andelen har ökat stadigt under de senaste 10 åren. I Sverige framställs det mesta av biogasen av avfallskällor och rester, såsom avloppsslam, gödsel och vått organiskt hushållsavfall. Utöver de nämnda källorna ovan kan biogas också produceras av skogsavfall. Denna typ av förgasningsprocess används i anläggningen GoBiGas (*Gothenburg Biomass Gasification*).

Fram till 2014 var planen från den svenska regeringen att behålla undantagen av bränslebeskattningen för bland annat biogas fram till 2020. Detta medan ett kvotsystem som tvingar/kvoterar ut biodrivmedel på marknaden införs. På grund av EU:s stadsstödsregler avtog EU-kommissionen våren 2014 regeringens ansökan om att fortsätta skattebefrielsen, vilket skulle betyda att Sveriges skatteundantag bara kunde garanteras till 31 december 2015. Efter det första avslaget skickade regeringen in ytterligare en ansökan till EU-kommissionen om att åtminstone förlänga skattebefrielsen ytterligare ett år (t.o.m. 2016) för att på så sätt få tid att sätta alternativa styrmedel på plats. På grund av Göteborgs Stads stora investeringar i denna typ av bränsle ansågs säkerställandet av en förlängning av skatteundantaget vara en av de prioriterade frågorna för 2015.

Arbetet med biogasfrågan inleddes med en skrivelse till Regeringskansliet och ansvariga ministrar. Skrivelsen betonade biogasens bidrag till en fossiloberoende fordonsflotta och hur Göteborg gått före i utvecklingen, samt vilka produktions- och infrastrukturinvesteringar som nu var hotade. Skrivelsen togs fram i samarbete mellan Stadsledningskontoret och Göteborg Energi. Den undertecknades av kommunstyrelsens ordförande.

För att förtydliga nyttan av biogasproduktion från skogsavfall i Göteborg arrangerades ett studiebesök för europaparlamentarikerna Jens Nilsson och Olle Ludvigsson. Detog under besöket gjorde också Södra skogsägarna, Volvo AB, Göteborg Energi, GEO och SLK:s internationella avdelning. Olle Ludvigsson från Göteborg har en bakgrund som anställd på Volvo och Jens Nilsson, tidigare kommunstyrelsens ordförande i Östersund, bär med sig vikten av skogen som råvara. Viktigt är att svenska representanter kan bära med sig ett alternativt perspektiv på biogasproduktion som är svårt att greppa i övriga Europa som inte har samma erfarenhet av skogen som råvara.

Under året har skatteundantaget för biogas lyfts ett antal gånger i både formella och informella forum i Bryssel. I början av året skickades ett formellt brev från kommunstyrelsens ordförande till EU-kommissionens vice ordförande med ansvar för energiunionen Maros Sefcovic. Brevet innehöll i stora drag samma typ av information som den skrivelse som skickades till Regeringskansliet.

Politisk representation från Göteborg har funnits på ett antal konferenser och seminarier i Bryssel med olika fokus hållbar utveckling och på EU:s initiativ kring en energiunion. Vid dessa tillfällen har Göteborgsrepresentanten lyft frågan kring vikten av biogasen fortsätter att tillfälligt subventioneras för att kunna vara ett alternativ till konventionella fossila bränslen.

Tillsammans med Göteborgs energi togs ett underlag fram kring problematiken av ett slopat skatteundantag. Underlaget skickades till ett antal europaparlamentariker, både svenska och andra, som använt det för att förbereda sina möten med EU-kommissionen. I kombination med detta har dialoger förts med europaparlamentariker som visat ett specifikt intresse för frågan.

Inom ramen för Göteborg-Oslo-samarbetet arrangerade GEO i november, tillsammans med Osloregionens brysselkontor och VGR:s brysselkontor, ett seminarium kring alternativa bränslen för transportsektorn, där problematiken kring biogasfrågan återigen lyftes. Seminariet arrangerades i samarbete med europaparlamentariker Peter Eriksson. Deltog gjorde också EU-kommissionen och representanter från näringslivet och det civila samhället.

Under december 2015 meddelade EU-kommissionen att man förlängt Sveriges skatteundantag på biogas som drivmedel till och med utgången av år 2020. ([länk](#))

Genom aktiviteter både på svensk nivå och i Bryssel genom har vi aktivt bidragit till att EU-kommissionen godkände förlängningen av skatteundantaget.

2) Halvtidsutvärdering av vitbok för transportpolitik 2011-2020

2011 lanserade EU-kommissionen en vitbok för EU:s transportpolitik som anger mål och inriktning under en period om tio år. Vitbokens utgångspunkt är att det europeiska transportsystemet inte är hållbart, och att oljeberoendet behöver brytas. Samtidigt måste transporterna fortsatt vara effektiva så att rörligheten i Europa inte äventyras.

De planer och riktlinjer som gäller för de gemensamma europeiska transportkorridorerna har inverkan på gods- och persontransporter till och från Göteborg, samt på prioriteringar i EU:s olika stöd till forskning och innovation inom områdena transport och miljö. Efter halva genomförandeperioden för vitboken inledde EU-kommissionen en halvtidsutvärdering av dess effekter och fortsatta relevans. Stadsledningskontorets internationella avdelning ansvarade för framtagandet av ett svar på en konsultation kopplat till översynen samt ett kompletterande positionspapper. Betydelsefulla inspel kom från Trafikkontoret, Lindholmen Science Park och Miljöförvaltningen. Göteborg bidrog även till Eurocities parallella process kring transportpolitiken och dessa inspel utgjorde underlag för Eurocities samlade synpunkter till EU-kommissionen.

Inom ramen för den gemensamma transportpolitiken i EU har ett antal centrala infrastrukturkorridorer pekats ut. Sverige ingår i den nord-sydliga korridoren från Skandinavien ner till medelhavet, förkortat ScanMed. EU-kommissionens koordinator för denna transportkorridor, Pat Cox, besökte Göteborg i april och i samarbete med Göteborgs hamn och Volvo arrangerades ett antal studiebesök. Dagen avslutades med ett möte med stadens politiska ledning. Underlag för den diskussionen baserades på stadens position kring transportpolitiken.

Inför omröstningen kring vitbokens halvtidsöversyn i Europaparlamentets transportutskott tog GEO fram ett antal röstningsrekommendationer baserade på Stadens positionspapper i frågan. Röstningsrekommendationerna och positionsappret skickades till alla medlemmar i transportutskottet. Utöver detta hölls en specifik dialog med en av de svenska ledamöterna i utskottet.

Europeiska innovationspartnerskapet för smarta städer i Göteborg

Inom ramen för det europeiska innovationspartnerskapet för smarta städer, där Göteborg är en mycket aktiv medlem, arrangerade EU-kommissionen ett borgmästarmöte och ett seminarium i Göteborg den 1 december. Syftet med arrangemanget var att skapa ett utbyte mellan EU-kommissionen och skandinaviska borgmästare runt EU:s satsningar på smarta städer. Dessutom fick mobilitetsexperter från Skandinavien möjlighet att diskutera vilka mobilitetslösningar som bör ingå i det europeiska innovationspartnerskapet och vilket stöd små och medelstora företag, akademi och städer kan få. Mötet uppskattades av EU-kommissionen som var tacksamma för inspirerande och konkreta synpunkter. Göteborg gavs även ett ypperligt tillfälle att visa upp olika innovativa mobilitetslösningar och diskutera hur EU kan stötta dessa i framtiden.

Stöd till projektutveckling

I GEO:s arbete ingår också att stödja utvecklingen av strategiska EU-finansierade projekt. Göteborg lämnade in två Smart Cities-projektförslag under 2015 (OPTIMUS och EASIER). Under 2014 och i början av 2015 var GEO behjälpliga i etableringen av partnerskap för dessa ansökningar och arrangerade konsortiemöten i Bryssel. GEO säkerställde också möjligheten att diskutera direkt med företrädare från EU-kommissionen. Konkurrensen är hård på EU-nivå och projekten gick tyvärr inte vidare i ansökningsförfarandet i år. Diskussionerna har dock hjälpt till med att skapa en god bas för projektutveckling för framtida utlysningar.

Göteborgs Smart Cities projekt Celsius har också anordnat ett antal aktiviteter i Bryssel där GEO har varit till stöd, bland annat under *European Sustainable Energi Week* i juni. Celsius projektet och företrädare från europeiska innovationspartnerskapet för smarta städer anordnade även en workshop i Bryssel i mitten av september "*From plan to action, Smart cities case studies and solutions ready for replication*".

Under året har GEO förmedlad runt 100 förfrågningar om projektpartnerskap från europeiska organisationer/städer. För att underlätta hanteringen av förfrågningar om projektpartners har GEO tillsammans med Stadsledningskontorets internationella avdelning utvecklat ett intranät där information om internationella frågor samlas. Förfrågningar läggs regelbundet upp på intranätet. Intranätet är dock inte tillgängligt för GEO:s partners och möjligheten att utveckla detta undersöks för tillfället. GEO lanserade också under året en facebookside där information om finansieringsmöjligheter publiceras löpande.

GEO har också hjälpt till att förmedla projektpartnerskapsförfrågningar från stadens förvaltningar och bolag till GEO:s nätverk i Bryssel.

Genomförda evenemang i Bryssel och deltagande av talare från Göteborg

Inom ramen för arbetet med omvärlds- och intressebevakning genomför GEO ett antal seminarier och andra evenemang i Bryssel. Att säkra talarplatser för Göteborgs aktörer EU-konferenser är också viktigt för att kunna profilera Göteborg gentemot EU:s institutioner och andra aktörer i Bryssel. 2015 har varit ett händelserikt år för GEO med en rad aktiviteter i Bryssel.

I januari bjöd GEO in till ett seminarium i Europaparlamentet i Bryssel på temat rättvis handel där bland annat handelskommissionär Cecilia Malmström, ordföranden i Europaparlamentets handelsutskott Bernd Lange och Göteborgs Stads kommunalråd Karin Pleijel deltog. Stadens arbete med rättvis handel presenterades sedan i juni under en konferens som anordnades av Bremen, då man bland annat diskuterade idén av att lansera ett europeiskt pris för städer som arbetar framgångsrikt med Fair Trade. EU-kommissionen lanserade den nya handels- och investeringsstrategin i oktober 2015. I denna erkänns städernas roll i arbetet för rättvis handel, bland annat med en skrivning om utformningen av en "*EU City for Fair and Ethical Trade Award*". GEO, i samarbete med Göteborgs konsument- och medborgarservice, arbetar aktivt med att förankra detta koncept.

Den 25-26 mars anordnade de svenska regionkontoren i Bryssel en gemensam konferens med titeln *"Europas utmaningar kan inte vänta – Hur påverkar EU:s nystart den lokala och regionala nivån?"*. Representanter från bland annat EU-kommissionen och Europaparlamentet diskuterade EU-frågor som berör den lokala och regionala nivån. Inom ramen för denna konferens, stod GEO värd för ett seminarium om inkludering/exkludering i samhället, där Åsa Lundquist från Göteborgs Stads sociala resursförvaltning presenterade resultaten från rapporten *"Skillnader i livsvillkor och hälsa i Göteborg"*.

Inom ramen för Smart Cities arbetet, deltog GEO på EU-kommissionens Smart Cities konferens i Newcastle 1 april, där projekten ElectricCity och Drive Me. Under EU-kommissionens årsmöte för *EIP Smart Cities and Communities* i Berlin den 21-22 maj, var det BRG:s VD Patrik Andersson som talade om Göteborgs arbete med att stödja små och medelstora företag. Göteborgs arbete med Smart Cities presenterades även under en konferens i Amsterdam den 3 juni, då GEO:s styrelseordförande Mariya Voyvodova deltog i en paneldebatt inför 800 delegater från hela världen tillsammans med politiska företrädare från London, Tampere och Lyon.

GEO har även genomfört ett antal aktiviteter inom områden som berör klimat, energi och transport. I juni bjöd EU-kommissionären med ansvar för klimat och energi Miguel Arias Cañete in representanter från städer till ett borgmästarmöte mellan städer i EU och städer i Syd- och Latinamerika. Kommunalråd Dario Espiga representerade Göteborg och talade om samarbetet mellan städer inom området klimat och miljö.

Informal Baltic Sea Group arrangerade 15 juni sin årliga sommarkonferens på temat förnyelsebar energi och hållbara transporter. Under konferensen presenterade Johanneberg Science Park sitt arbete med förnyelsebar energi som sker i samarbete med akademien, näringslivet och staden. Stadens innovativa och gröna lösningar inom energi, transport, avfallshantering och stadsutveckling presenterades också av BRG genom konceptet Green Gothenburg, som ställdes ut under konferensens projektcafé.

I början av året lanserades EU:s nya energi union. EU-kommissionär Sefcovic bjöd in kommunstyrelsens ordförande (KSO) och GEO att delta vid rundabordssamtal om EU:s energipolitik. Under EU:s Sustainable Energy Week arrangerades en rad Göteborgsaktiviteter. GEO deltog i en debatt om städernas roll i den nya energiunionen. Claude Turmes, Europaparlamentariker från Luxemburg, lyfte Göteborgs biogassatsning i sitt anförande och påpekade att EU-kommissionen måste fortsatt stödja sådana satsningar och se till att framgångsrika stödsystem som vi har i t.ex. Sverige kan bestå.

Utöver detta talade KSO, också under EUSEW, på ett seminarium om uppvärmning i framtidens städer arrangerat av Celsius-projektet. KSO representerade också Göteborg på en konferens om fossilfria transporter. Under konferensen presenterades bland annat Göteborgs framgångar med ElectricCity-projektet och stadens arbete för att göra vägtransporterna renare.

Under Open Days-veckan som är städernas och regionernas vecka i Bryssel (13-15 oktober) var ett antal representanter från Göteborg inbjudna som talare till diverse konferenser. Göteborgs Stads finanschef Magnus Borelius talade om stadens arbete med gröna obligationer under en debatt om städer och regioners investeringar i energiunionen. På en konferens om stadsutveckling

presenterades Älvstaden av Ann-Louise Hohlfält från Stadsledningskontoret. KSO deltog på årsmötet för Borgmästaravtalet (Covenant of Mayors) och talade om Göteborgs arbete för att öka energieffektivisering.

Den 20 oktober arrangerade GEO tillsammans med Chalmers ett seminarium i Europaparlamentet: [Towards a KIC on Urban Mobility](#). Europaparlamentariker, representanter från EU-kommissionen, industrin och akademien diskuterade vikten av förbättrad rörlighet och effektiva transporter i urban miljö. Arrangemanget samlade cirka 150 deltagare från europeiska städer och regioner, akademien och näringslivet. Syftet var att profilera Chalmers och Göteborg som drivande aktörer i frågan. Ett frukostseminarium med Pierre Schellekens anordnades tillsammans med VGR:s Brysselkontor i december. Pierre Schellekens, som arbetar för EU-kommissionären med ansvar för klimat- och energifrågor Miguel Arias Cañete, talade om förhandlingarna och resultaten från COP21, FN:s klimatkonferens som i år ägde rum i Paris. Sociala frågor och folkhälsa är ett av de bevakningsområden som GEO arbetar med. I samband med den årliga Open Days-veckan 13 - 15 oktober, arrangerade GEO ett seminarium där Dan Melander, projektledare vid Utveckling Nordost, talade om hur Göteborg arbetar med stöd av EU:s strukturfonder för att främja sysselsättning och skapa grön affärsutveckling med social hållbarhet.

Open Days var också ett bra tillfälle att bjuda de västsvenska europaparlamentarikerna till en frukostdebatt. Max Andersson (MP), Malin Björk (V), Jasenko Selimovic (FP) och Olle Ludvigsson (S) delade med sig av sina tankar om EU och Europas utmaningar.

Kommunalråd Marina Johansson och en delegation från Göteborg deltog i årsmötet för REVES nätverket (European Network of cities and regions for the social economy) i Bryssel den 4 juni. I samband med detta fick delegationen möjlighet att träffa EU-kommissionen, svenska representationen och Eurocities för intressanta diskussioner kring utsatta EU-medborgares situation.

Tillsammans med VGR:s Brysselkontor arrangerade GEO den 20 oktober ett frukostseminarium om EU-medborgare i utsatta situationer. Jan Svensson från Stadsledningskontoret presenterade Göteborgs och GR-kommunernas handlingsplan för EU-medborgare i utsatta situationer som tillfälligt befinner sig i någon av Göteborgs regionens kommuner och Europaparlamentarikern Soraya Post gav sitt perspektiv. Jan deltog även på Eurocities Social Affairs Forum: *Cities promoting Inclusive Labour Markets*. I december arrangerade EU-kommissionen en konferens i Bryssel om integration av personer i utsatta situationer med speciellt fokus på den romska befolkningen, där Jan också talade om handlingsplanen.

Kompetensutveckling i Bryssel

I samband med de svenska regionkontorens konferens under våren 2015 arrangerade GEO en kompetensresa för medlemmar från Göteborgsregionens kommunalförbund (GR). Under sina dagar i Bryssel fick GR bland annat möjlighet att träffa svenska EU-representationens miljöråd för en uppdatering kring aktualiteter på EU:s miljöagenda. De fick också en genomgång av GEO:s och VGR:s verksamheter i Bryssel.

Utvecklingsenheten i Östra Göteborg besökte Bryssel för en kompetensresa arrangerad av GEO. Under Brysselbesöket träffade de bland annat europaparlamentarikern Olle Ludvigsson och representanter från Cecilia Malmströms kabinett.

8 maj träffade GEO ledningsgruppen från Renova som var på besök i Bryssel.

Den 28-29 september var Göteborgsregionens utbildningschefer på kompetensutvecklingsresa i Bryssel och besökte bland annat GEO för att lära sig mer om stadens strategiska påverkansarbete.

I september anordnade Feministiskt Initiativ en partiresa till Bryssel för kommunpolitiker från Lund, Malmö och Göteborg. I samband med resan presenterade GEO och kommunförbundet Skåne kontorens verksamheter och svarade på frågor från gruppen.

I november fick vi besök av studenter från Göteborgs Universitets Europaprogram, GEO presenterade verksamheten och pratade om hur det är att arbeta i Bryssel. I december var Göteborgs Universitets centrum för Europastudier också i Bryssel och höll möten i GEO:s lokaler för att presentera det nya masterprogrammet "Executive Master's programme in European Studies" som startar under hösten 2016.

EU-relaterade aktiviteter i Göteborg

8 april fick GoBiGas anläggningen besök av Europaparlamentarikerna Olle Ludvigsson och Jens Nilsson. Detta ledde till bra diskussioner om hur EU kan stödja biogassatsningar i Sverige med företrädare för Göteborg Energi, Skogsindustrin, AB Volvo och Fordonsgas Sverige.

GEO var tillsammans med EU-kommissionens Henriette van Eijl på plats i Göteborg under Volvo Ocean Race. Van Eijl talade på BRG:s seminarium om urban mobilitet i smarta städer där hon bland annat nämnde att Göteborg är ett gott europeiskt exempel där man lyckats koppla samman stadens policy med EU-policy på ett effektivt och framgångsrikt sätt. Van Eijl hann också ta del av Volvo personvagnars arbete med autonoma fordon där nya intressanta möjligheter för EU finansiering förväntas komma 2016-2017.

Den 24 juni deltog även EU-kommissionen vid den officiella invigningen av ElectriCity. Göteborgs och Volvos samarbete med Västra Götalandsregionen och Chalmers lyftes som ett enastående samarbete och som en modell för hållbar utveckling i hela EU.

Den 1 december besökte EU-kommissionen Göteborg för att diskutera smart urban mobilitet med företrädare från skandinaviska städer. Under dagen samlades 15 borgmästare från skandinaviska städer, infrastrukturminister Anna Johansson, kommunfullmäktiges ordförande Lena Malm och representanter för EU-kommissionen på Lindholmen Science Park för att diskutera satsningar på smarta städer.

Mer information om vårt arbete kan ni hitta under följande länkar:

[Årsredovisningen](#)

[GEO Facebook sida](#)

[Infoblad](#)

[Faktablad](#)

[Handlingsplan omvärlds- och intressebevakning](#)